

JŪDI UN PAGĀNI

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

3.Moz.23; Mat.19:17; Ap.d.15:1-29; Gal.1:1-12; Ebr.8:6; Atkl.12:17.

ATMIŅAS PANTS:

„Jo bauslība ir dota caur Mozu, bet žēlastība un patiesība nākusi pasaulē caur Jēzu Kristu.” (Jāņa.1:17)

Pirmie kristietības piekritēji bija jūdi, un Jaunajā Derībā nav minēts, ka viņiem būtu lūgts atteikties no apgraizīšanas rituāla vai neievērot jūdu svētkus. Bet, kad kristietību sāka pieņemt pagāni, radās ļoti svarīgi jautājumi. Vai arī pagāniem būtu jāveic apgraizīšana? Cik lielā mērā tiem būtu jāievēro citi jūdu likumi? Visbeidzot, lai šos jautājumus atrisinātu, Jeruzalemē tika sasaukta padome (skat. Ap.d.15).

Neskatoties uz šīs padomes stingro apņēmību neapgrūtināt pagānus ar virkni likumu un regulu, daži skolotāji un mācītāji turpināja vajāt draudzes, uzstājot, ka arī pagāniem, kas šai ticībai pievērsušies, jāievēro visi likumi, tostarp apgraizīšana.

Zināmā mērā šie jautājumi ir aktuāli arī šodien, vienīgi mainītā veidolā. Mēs, adventisti, ļoti bieži tiekam dēvēti par burta kalpiem, farizejiem, jo sekojam Desmit baušļiem (precīzāk, ievērojam Sabatu). Bieži dzirdam, ka Jaunās Derības dēļ likumi (tostarp Sabats) vairs nav spēkā.

No otras puses raugoties, mūsu draudze dažkārt sastopas ar cilvēkiem, kas vēlas uzspiest vairākus Vecās Derības likumus un noteikumus.

Līdz ar to Vēstulē romiešiem ietverta svarīga vēsts arī mums.

Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 10.jūlijā.

LABĀKI APSOLĪJUMI

Izlasiet Ebr.8:6. Kas šeit pateikts? Kā mēs izprotam šos „labākos apsolījumus”?

Iespējams, lielākā atšķirība starp Vecās Derības un Jaunās Derības reliģiju ir, ka Jaunās Derības ēru iezīmēja Mesijas, Jēzus no Nācāretes, atnākšana. Dievs Viņu sūtīja kļūt par Pestītāju. Cilvēks nevar tikt izglābts, Viņu ignorējot. Grēki tiek piedoti vienīgi caur Viņa nodrošināto izpirkumu. Dieva priekšā, netopot pazudinātiem, var stāties tikai tie, kas pieņēmuši Viņa nevainojamo dzīvi. Citiem vārdiem sakot, pestīšana iegūstama tikai, pateicoties Jēzus taisnīgumam.

Vecās Derības svētie gaidīja Mesijas laikmeta svētības un pestīšanas apsolījumu. Jaunās Derības laikā aktuāls bija jautājums: Vai cilvēki pieņems Jēzu no Nācāretes, kuru Dievs bija sūtījis kā Mesiju, Pestītāju? Ja tie Viņam ticētu, ja pieņemtu Viņu tādu, kas Viņš patiesi bija, un nodotu sevi Viņa rokās – viņi taptu glābti, pateicoties taisnīgumam, ko Viņš tiem brīvi piedāvāja.

Tajā pašā laikā, Jaunajā Derībā morālās prasības netika mainītas, jo to pamatā bija Dieva un Kristus raksturs. Paklausība Dieva morāles likumiem Jaunās Derības laikā paliek tikpat svarīga kā Vecajā Derībā.

Izlasiet Mat.19:17; Atkl.12:17,14:12 un Jēk.2:10,11. Ko šīs rakstvietas liecina par morāles likumiem Jaunajā Derībā? _____

Jāņem vērā, ka tika pārtraukts viss rituālu un ceremoniālās bauslibas kopums, kas bija tieši saistīts ar Veco Derību un norādīja uz Jēzu, Viņa nāvi un Augstā Priestera kalpošanu, un tika ieviesta jauna kārtība, kas balstījās uz „labākiem apsolījumiem”.

Vēstulē romiešiem viens no Pāvila galvenajiem mērķiem bija palīdzēt gan jūdai, gan pagāniem izprast, ko nozīmē šī pāreja no jūdaisma uz kristietību. Šo pārmaiņu īstenošanai bija nepieciešams laiks.

Kuri ir Jūsu mīļākie Bībelē atrodamie apsolījumi? Cik bieži Jūs tos pielietojat? Kādas izvēles Jūs izdarāt, kas varētu kavēt šo apsolījumu piepildīšanos Jūsu dzīvē?

JŪDU LIKUMI UN NOTEIKUMI

Ja laiks atļauj, pārlasiet 3.Mozus grāmatu (piem., 3.Moz.12, 16, 23). Kādas domas Jūs pārņem, lasot šos likumus, noteikumus un rituālus? Kādēļ būtu neiespējami daudzus no tiem Jaunās Derības laikos pildīt? _____

_____

_____

Mums ir ērti Vecās Derības bauslību iedalīt vairākās kategorijās: (1) morāles bauslība, (2) ceremoniālā bauslība, (3) civilie likumi, (4) pārējie likumi un tiesas spriedumi un (5) veselības likumi.

Daļēji šī klasifikācija ir mākslīgi radīta. Patiesībā dažas no šīm kategorijām ir savstarpēji saistītas un vairākkārt pārklājas. Senatnē tās nedalīja un neuzskatīja par ko atsevišķu.

Morāles bauslība apkopota Desmit baušļos (2.Moz.20:1-17). Šie likumi apkopo morālās prasības. Pirmajās piecās Bībeles grāmatās Desmit baušļi ir parādīti dzīvē un izskaidroti dažādos sīkākos likumos un spriedumos, parādot, ko nozīmē ievērot Dieva bauslību dažādās situācijās. Tikpat cieši saistīti ar tiem ir arī civilie likumi. Arī to pamatā ir morāles bauslība. Tie definē pilsoņa attiecības ar civilajām autoritātēm un līdzpilsoņiem. Tajos minēti dažādu likumpārkāpumu sodi.

Ceremoniālie likumi regulēja svētnīcas rituālus, aprakstot dažādos upurus un individuālos pilsoņu pienākumus. Tajos konkretizētas svētku dienas un aprakstīta to nozīme un ievērošanas secība.

Veselības bauslība pārklājas ar pārējiem likumiem. Dažādie ar nešķīstību saistītie likumi izskaidro ceremoniālo nešķīstību, tomēr papildus ietver arī higiēnas un veselības principus. Likumi attiecībā uz šķīstu un nešķīstu gaļu balstīti uz fiziskiem apsvērumiem.

Lai gan jūdi lielākoties visus šos likumus uzskatīja par Dieva dotu vienu veselumu, komplektu, savos prātos viņi droši vien tos bija iedalījuši zināmās kategorijās. Desmit baušļus Dievs deva tieši šiem cilvēkiem. Tas viņus izcēla kā īpaši nozīmīgus. Pārējie likumi viņiem tika nodoti caur Mozu. Svētnīcas rituālus varēja ievērot vienīgi, kamēr darbojās pati svētnīca.

Kad jūdi zaudēja neatkarību un nokļuva citas valsts pakļautībā, civilos likumus lielā mērā vairs nevarēja īstenot. Pēc tempļa iznīcināšanas vairs nevarēja īstenot vairākus ceremoniālos priekšnosacījumus. Līdzīgi, kad uz zemes ieradās Mesija, daudziem simboliem un pirmtēliem uzradās īstenība jeb tas, uz ko tie visu laiku bija norādījuši, līdz ar to tie vairs nebija derīgi.

„KAS MAN JĀDARA, LAI TAPTU GLĀBTS?”

Izlasiet Ap.d.15:1. Kurš jautājums radīja nevienprātību? Kādēļ daži cilvēki ticēja, ka tas nebija domāts tikai jūdu tautai? Skat. 1.Moz.17:10. _____

Kamēr apustuļi Antiohijā apvienojās ar mācītājiem un draudzes locekļiem patiesā degsmē pievērst cilvēkus Kristum, vairākiem jūdu ticīgajiem no Jūdejas, no „farizeju sektas”, izdevās ļaužu prātos iesēt jautājumu, kas visnotaļ drīz draudzē izraisīja plašas pretrunas un iedvesa ticīgajiem pagāniem bailes. Šie skolotāji un mācītāji ar lielu pārliecību apgalvoja, ka, lai taptu glābts, cilvēkam jātiek apgraizītam un jāpilda visa ceremoniālā bauslība. Galu galā, jūdi vienmēr bija lepojušies ar savu dievišķi iecelto dievkalpošanas sistēmu, un daudzi no tiem, kas tagad bija atgriezti un pievienojušies Kristus ticībai, aizvien domāja, ka, ja Dievs ebrejiem skaidri noteicis, kā Viņu pielūgt, tad nav iespējams, ka Viņš piekristu vai liktu kādu no šiem priekšrakstiem mainīt. Viņi uzstāja, lai jūdu likumi un ceremonijas tiktu iekļautas kristīgajā reliģijā. Viņi nevēlējās saprast, ka visi upuru ziedojumi bija simbolizējuši Dieva Dēla nāvi, simbola sastapšanos ar īstenību, pēc kā visas Mozus laikmeta ceremonijas un rituāli vairs nebija saistošas un nepieciešamas.

Izlasiet Ap.d.15:2-12. Kā šo konfliktu atrisināja? _____

„Lai gan viņš [Pāvils] parasti gribēja atrasties tiešā Dieva vadībā, tomēr vienmēr bija gatavs atzīt autoritāti, kas pienācās kristīgā draudzē apvienotai ticīgo kopai. Viņš izjuta vajadzību pēc padoma, un ar svarīgiem jautājumiem labprāt vērsās pie draudzes, lai kopā ar brāļiem lūgtu gudrību no Dieva un pieņemtu pareizus lēmumus.” (Elena Vaita, „Apustuļu darbi”, 125.lpp.)

Interesanti, ka Pāvils, kurš bieži runāja par savu pravieša aicinājumu un to, kā Jēzus viņu bija aicinājis un devis viņam misiju, bija tik gatavs sadarboties ar visu draudzes kopumu. Tas nozīmē, ka, lai kāds būtu viņa aicinājums, viņš saprata, ka ir draudzes daļa un ka viņam nepieciešams pēc iespējas vairāk ar to sadarboties.

Kāda ir jūsu attieksme pret draudzes vadību? Cik sadarboties gatavi esat Jūs? Kādēļ sadarbība ir tik svarīga? Kā mēs funkcionētu, ja katrs darītu tikai to, ko paši vēlētos, neatkarīgi no pārējiem? _____

„JŪGS, KO NESPĒJAM PANEST”

Izlasiet Ap.d.15:5-29. Ko padome nolēma? Kā viņi to pamatoja? _____

Lēmums bija pretējs jūdu skolotāju vēlmēm. Šie cilvēki uzstāja, lai ticīgie pagāni tiktu apgraizīti un ievērotu visu ceremoniālo bauslību un lai „jūdu likumus un ceremonijas iekļautu arī kristīgajā reliģijā” (Elena Vaita, „Apustuļu darbi”, 118. lpp.).

Ievērojiet, ko Pēteris par vecajiem likumiem raksta 10.pantā: „Ko jūs tagad Dievu kārdināt, uz mācekļu kakla likdami jūgu, ko ne mūsu tēvi, ne mēs nespējām panest?” Vai tiešām Dievs, kurš šos likumus ieviesa, padarītu tos par „jūgu” Saviem ļaudīm? Diez vai. Tieši pretēji. Gadsimtu gaitā daļa tautas vadītāju ar mutvārdu tradīcijām daudzus likumus, kas sākotnēji bija domāti kā svētības, pārvērta par nastām. Padome vēlējās jaunatgrieztajiem pagāniem šīs nastas jeb jūgu aiztaupīt.

Ievērojiet, ka jautājums par to, vai atgrieztajiem pagāniem vajadzētu ievērot Desmit baušļus, pat netika apspriests. Galu galā, vai varam iedomāties, ka padome tiem paziņo, ka nedrīkst ēst asinis, bet ir pieņemami ignorēt baušļus, kuros vēršas pret laulības pārkāpšanu, slepkavību vai tamlīdzīgiem aspektiem?

Kādus likumus atgrieztajiem pagāniem bija jāievēro? (Ap.d.15:20,29) Un kādēļ tieši šos likumus? _____

Lai gan jūdu ticīgie nedrīkstēja atgrieztajiem pagāniem uzspiest savus likumus un tradīcijas, padome vēlējās būt droša, ka atgrieztie pagāni ticīgie nedarīs neko tādu, kas varētu aizvainot jūdus, kas ar viņiem bija vienoti Jēzū. Tādēļ apustuļi un draudzes vecākie vienojās ar vēstules palīdzību pamācīt pie ticības nākušos pagānus atturēties no elkiem ziedotās gaļas ēšanas, no ārlaulības sakariem un no nožņaugtu dzīvnieku un asins baudīšanas. Daži apgalvo – tā kā Sabata ievērošana netika īpaši izcelta, tā nebija domāta atgrieztajiem pagāniem (protams, īpaši netika izcelti arī baušļi par melošanu un slepkavību, tātad šis arguments ir nepamatots).

Vai iespējams, ka arī mēs zināmā mērā cilvēkiem uzliekam nastas jeb „jūgu”, kas ir lieks, radies drīzāk no tradīcijām, nevis dievišķām pavēlēm? Sestdien Bībeles studiju grupā dalieties savās pārdomās ar citiem. _____

ATKRIŠANA GALATIJĀ

Lai cik skaidra būtu padomes nostāja, joprojām atradās cilvēki, kas stūrgalvīgi izvēlējās turpināt iesākto ceļu, uzstājot, ka pagāniem jāievēro jūdu tradīcijas un likumi. Pāvils šis jautājums ļoti satrauca; tie vairs nebija nenozīmīgi ķīviņi par kādu ticības aspektu. Tas draudēja pārvērsties par Kristus evaņģēlija noliegšanu.

Izlasiet Galatiešiem 1:1-12. Cik nopietni Pāvils uztver situāciju Galatijā? Ko tas liecina par šī jautājuma nozīmīgumu? _____

Iepriekš minēts, ka tieši situācija Galatijā mudināja sūtīt vēstuli Romas draudzei. Pāvils tajā ir turpinājis attīstīt Vēstulē galatiešiem aizsākto tēmu. Jūdu likumu aizstāvji uzstāja, ka caur Mozu dotie Dieva likumi ir svarīgi un arī atgrieztajiem pagāniem tie būtu jāievēro. Pāvils centās parādīt to patieso vietu un funkcijas. Viņš nevēlējās, lai šie cilvēki Romā iegūtu tādu ietekmi kā Galatijā.

Jautājums, vai Pāvils šajās abās vēstulēs runā par ceremoniālo vai morāles bauslību, būtu šīs tēmas vienkāršošana. Vēsturiski šis jautājums bija, vai atgrieztajiem pagāniem vajadzētu tikt apgraizītiem un ievērot Mozus bauslību. Jeruzalemes padome šo jautājumu jau bija izlēmusi, tomēr daži atteicās šim lēmumam pakļauties.

Daži saistībā ar kristiešiem Pāvila rakstītajās vēstulēs galatiešiem un romiešiem saskata morāles likumu, Desmit baušļu (vai tikai ceturtdā baušļa) atcelšanu. Taču viņi nav izpratuši šo vēstuli nozīmi, neizprot vēsturisko fonu un jautājumus, par kuriem Pāvils runāja. Kā redzams, Pāvils uzsvēra, ka pestīšana iegūstama vien caur ticību, nevis baušļu, pat ne morālo, ievērošanu – tomēr tas nav tas pats kā apgalvot, ka morālos likumus ievērot nevajag. Nekad netika apšaubīta paklausība Desmit baušļiem; tie, kas runā citādi, nav izpratuši jautājumu, kuru Pāvils šeit risina.

Kāda ir Jūsu atbilde cilvēkiem, kuri apgalvo, ka kristiešiem Sabats vairs nav jāievēro? Kā iespējams Sabata patiesību parādīt tā, lai tas nekompromitētu evaņģēlija viengabalainību? _____

TURPMĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elenas Vaitas grāmatā „Apustuļu darbi” izlasiet nodaļas „Jūds un pagāns” (118.lpp.) un „Atkrišana Galatijā” (233.lpp.). Grāmatā „Sentēvi un pravieši” izlasiet nodaļas „Baušļu došana Israēlam” (246.lpp.) un „Bauslība un derības” (299.lpp.), bet grāmatā „Laikmetu ilgas” – nodaļu „Izredzētā tauta” (17.lpp.).

„Bet kāpēc gan tika slēgta vēl cita derība pie Sinaja, ja atpestīšanas apsolījums bija ietverts jau derībā ar Ābrahāmu? Verdzībā ļaudis lielā mērā bija pazaudējuši izpratni par Dievu un derības, kas tika slēgta ar Ābrahāmu, principiem. (..) Ļaudis neizprata savas sirds grēcīgumu un to, ka bez Kristus nav iespējams ievērot Dieva likumus, tādēļ labprāt slēdza šo derību ar Dievu.” (Elena Vaita, „Sentēvi un pravieši”, 306., 307.lpp.)

„Viltus mācītāju, kas bija radušies starp ticīgajiem Jeruzalemē, iespaidā Galatijas kristiešos strauji izplatījās nevienprātība, maldu mācības un juteklība. Šie viltus skolotāji jūdu tradīcijas bija sajaukuši ar Evaņģēlija patiesībām. Neievērodami Jeruzalemē sasauktās vispārējās padomes lēmumu, tie atgrieztajiem pagāniem centās uzspiest ceremoniālo bauslību.” (Elena Vaita, „Apustuļu darbi”, 233.lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRDOMĀM:

1. Bībeles studiju grupā pārrunājiet atbildes uz trešdienas lasījuma noslēgumā atrodamajiem jautājumiem. Kādas liekas nastas, „jūgus” Jūsu draudze, Jūsu ģimene vai pat Jūs personīgi uzlieciet citiem (vai sev)? Kā to iespējams pamanīt? Varbūt mums draud briesmas krist otrā galējībā? Citiem vārdiem sakot, kā iespējams saprast, vai savā dzīvesveidā un standartos esam kļuvuši pārāk nevēžīgi, nonākot situācijā, kad mūsu dzīves vairs neatspoguļo Kristus augsto aicinājumu?

2. Kādus argumentus cilvēki izmanto, apgalvojot, ka šodien kristiešiem Desmit baušļi vairs nav aktuāli, saistoši? Kā uz šiem argumentiem iespējams atbildēt? Kādēļ šie apgalvojumi ir nepareizi?

3. Vēlreiz izlasiet Gal.1:1-12. Ievērojiet, cik Pāvils nekompromitējoši, dogmatiski un dedzīgi pauž izpratni par evaņģēliju. Ko tas liecina par brīžiem, īpaši šajā plurālisma un relatīvisma laikmetā, kad mums jābūt pilnīgi nelokāmiem attiecībā uz konkrētu ticību? Kā tas atspoguļo, ka ir noteiktas mācības, kuras nedrīkst kompromitēt?